

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2023/67>

Materiál v pripomienkovom konaní do 07.03.2023

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál bol predložený do medzirezortného pripomienkového konania Ministerstvom životného prostredia SR ako iniciatívny materiál

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Návrhom zákona sa sleduje zabezpečenie náležitej transpozície a uplatnenia príslušných ustanovení smerníc Európskej únie v súlade s rozsudkom Súdneho dvora Európskej únie. Predmetom novelizácie sú ustanovenia upravujúce podmienky územnej ochrany, dokumentáciu ochrany prírody a krajiny, pôsobnosť štátnych orgánov ochrany prírody a krajiny a organizácií ochrany prírody a krajiny, konanie na úseku ochrany prírody a krajiny, zodpovednosť za porušenie povinností na úseku ochrany prírody a krajiny a tiež náhrady za obmedzenie bežného obhospodarovania a za škody spôsobené určenými chránenými živočíchmi

Účinnosť návrhu zákona sa navrhuje od 01.08.2023, okrem vymedzených ustanovení, ktoré nadobudnú účinnosť neskôr.

Postoj RÚZ k materiálu

Návrhom zákona sa sleduje zabezpečenie náležitej transpozície a uplatnenia príslušných ustanovení smerníc Európskej únie v súlade s rozsudkom Súdneho dvora Európskej únie. **RÚZ k návrhu predkladá nižšie uvedené pripomienky.**

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Všeobecná zásadná pripomienka k návrhu ako celku

Podľa dôvodovej správy k predkladanej novele zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 326/2005 Z.z. o lesoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „novela zákona“) predkladá Ministerstvo životného prostredia SR (ďalej len „predkladateľ“) návrh novely zákona najmä v nadväznosti na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 22. júna 2022 (C-661/20), v ktorom Súdny dvor Európskej únie rozhodol, že Slovenská republika si nespĺnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 6 ods. 3 smernice Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (ďalej len „smernica o ochrane biotopov“) v spojení s jej článkom 7, z článku 6 ods. 2 smernice o ochrane biotopov v spojení s jej článkom 7, ako aj z článku 4 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (ďalej len „smernica o ochrane vtáctva“).

Návrhom zákona predkladateľ sleduje zabezpečenie náležitej transpozície a uplatnenia príslušných ustanovení smerníc Európskej únie v súlade s uvedeným rozsudkom Súdneho dvora Európskej únie. Uvedené sa týka predovšetkým vykonávania ťažby dreva podľa schválených programov starostlivosti o lesy, ktoré neboli posúdené z hľadiska vplyvov na územie sústavy Natura 2000, ako aj vykonávania náhodnej ťažby, ktorá podľa platnej právnej úpravy taktiež nepodlieha posúdeniu z hľadiska vplyvov na územie sústavy Natura 2000 tak ako sa to vyžaduje podľa uvedených smerníc Európskej únie. Návrhom zákona sa zabezpečuje, aby boli tieto činnosti predmetom posúdenia v súlade s čl. 6 ods. 3 smernice o ochrane biotopov. Návrhom zákona sa tiež upravujú ustanovenia týkajúce sa uplatňovania čl. 6 ods. 2 smernice o ochrane biotopov a čl. 4 ods. 1 smernice o ochrane vtáctva tak, aby bola zabezpečená ochrana biotopov európskeho významu a druhov európskeho významu a ich biotopov pred ich poškodzovaním, a to nielen v prípade biotopov hlucháňa hôrneho, ktorý je len jedným z mnohých druhov, ktorým Slovenská republika nezabezpečila ochranu v zmysle záväzkov, ktoré má ako členský štát Európskej únie.

Nad rámec uvedených smerníc, predkladateľ v novele zákona navrhuje v územnej ochrane ďalšie obmedzenia - zákazy niektorých činností (napr. od tretieho stupňa ochrany zákaz umiestniť alebo uskutočniť stavbu, zákaz vykonávať terénne úpravy, najmä výkopy alebo násypy narušujúce pôdny kryt alebo materskú horninu), ktoré vzhľadom k prechodným ustanoveniam novely zákona (§ 104j ods. 1 a ods. 3 novely zákona) najmä vo vzťahu k stavbám na ktoré bolo vydané územné rozhodnutie pôsobia retroaktívne. Retroaktívne sa prejaví aj udeľovanie výnimiek a vydávanie súhlasov od nadobudnutia účinnosti novely zákona, keďže udelenie výnimky od druhého stupňa ochrany bude možné len ak vykonávanie povoľovanej činnosti nie je v rozpore so záujmami ochrany územia a z naliehavých dôvodov vyššieho verejného záujmu (§ 29 ods. 3 novely zákona). Čo je vyšší verejný záujem a kto ho určuje zákon ani novela zákona vo vzťahu k národnej sieti chránených území nedefinuje. Keďže v tretom stupni ochrany sa nachádzajú v niektorých chránených územiach celé obce, rekreačné a športové areály, dôsledkom nových zákazov činnosti v územnej ochrane ako aj striktného stanovenia možnosti (§ 29 ods. 3 novely zákona), kedy môže orgán ochrany prírody udeliť výnimku, bude v nich akákoľvek výstavba a prípadný rozvoj napriek schváleným územným plánom problematický až nemožný. S novo navrhovanými zakázanými činnosťami by sa pritom dalo súhlasiť ak by boli v chránených územiach vymedzené zóny v súlade s § 30 zákona, podľa ktorého by sa zastavané plochy a plochy výrazne pozmenené ľudskou činnosťou určené na trvalé využívanie človekom dostali do D zóny.

K právnej istote neprispievajú ani ustanovenia uvedené Čl.I v novelizačnom bode 2 (§ 4 ods. 4 a 7) a 48 (§ 28c), ktoré umožňujú orgánom ochrany prírody a krajiny obmedziť alebo zakázať aj už povolenú činnosť na náklady toho, kto ju v súlade s platnými povoleniami vykonáva.

Všetky obmedzujúce ustanovenia zákona vychádzajú z premisy, že môže dôjsť k poškodeniu alebo zničeniu predmetu ochrany. Už takto nadefinované ustanovenia vnášajú do právneho systému neistotu. Všetky obmedzujúce opatrenia by mali vychádzať s exaktne preukázaného negatívneho vplyvu na predmet ochrany a až na základe toho prijímať obmedzujúce opatrenia. Výklad slovíčka „môže“ sa stal pre organizácie ochrany prírody a štátnu správu životného prostredia mantrou, na ktorú sa odvolávajú pri takmer každodennej činnosti a obmedzujú doterajší spôsob manažovania prírodných zdrojov bez ohľadu na skutočný dopad na predmet ochrany prírody.

Slovensku má pritom najvyšší index biodiverzity v Európe (viď internetovú stránku Dohovoru o biologickej diverzite Convention of Biological Diversity <https://www.cbd.int/gbo1/annex.shtml>). Je to vďaka, či napriek tomu, ako sa doteraz manažovali prírodné zdroje na Slovensku?

Sprísňovaním obmedzujúcich podmienok manažovania prírodných zdrojov v rôznych stupňoch ochrany každou novelou zákona je nepripustné bez toho, aby sa to odkonzultovalo s dotknutými stranami, ktoré dali súhlas na nejaký stupeň ochrany s obmedzeniami v danej dobe. Každá ďalšia novela sprísňuje podmienky, ktoré ale boli inak nastavené v čase súhlasu dotknutých strán. Keďže podmienky sa menia, mali by sa k zmene manažmentu vyjadriť dotknuté strany, resp. by sa mal upraviť stupeň ochrany danej lokality tak, aby manažmentové opatrenia v čase súhlasu dotknutou stranou boli dodržané. Napríklad toto novela zákona nerieši a preto je potrebné celý zákon prepracovať tak, aby na Slovensku mali obyvatelia pri manažmente svojho majetku právnu istotu.

V doložke vplyvov je uvedené, že zmeny majú pozitívny dopad sociálny vplyv. Uvedené je v príkrom rozpore s aplikačnou praxou, kedy dôjde k ďalšiemu rozsiahlemu obmedzeniu obhospodarovania lesov, najmä v jarnom a letnom období, kedy je výkon lesníckych činností najvyšší. Útlm prác bude mať za následok odchod množstva pracovníkov v lesníckych činnostiach do iných sektorov a totálne znefunkčnenie lesného hospodárstva na Slovensku. Mať prácu len cez zimnú sezónu sa totiž nedá zlúčiť so životom bežných ľudí na vidieku.

Novelu odôvodňovať Rozsudkom Súdneho dvora Európskej únie z 22. júna 2022 vo veci C 661/20 je neakceptovateľné, nakoľko novela prináša obmedzenia obhospodarovania prírodných zdrojov aj na územiach, ktoré s rozsudkom nemajú nič spoločné – napr. obmedzenia aj na územiach, kde hlucháň určite nežije. Úbytok stavu hlucháňa je spôsobený práve nekonšepčnou, nekomplexnou a zmätočnou ochranou prírody. V prírode, kde všetko so všetkým súvisí, nie je možné chrániť jeden druh živočícha na úkor druhého a hľadať vinu v stáročiami overených manažmentových opatreniach prírodných zdrojov.

Vzhľadom k uvedenému navrhujeme novelu zákona prepracovať a upraviť v nej len ustanovenia, ktorých úpravu si skutočne vyžaduje rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 22. júna 2022 (C-661/20).

2. Zásadná pripomienka k čl. I., - vloženie nového novelizačného bodu

V § 2 navrhujeme vložiť nové písmeno a v ňom definovať slovné spojenie: „naliehavé dôvody vyššieho verejného záujmu“.

Odôvodnenie:

Predmetný zákon žiadnym spôsobom nedefinuje čo možno zaradiť pod slovné spojenie: „naliehavé dôvody vyššieho verejného záujmu“ nakoľko uvedené slovné spojenie sa uvádza vo viacerých ustanoveniach, pričom tieto ustanovenia považujeme za vágne, neurčité a ponechávajúce širokú mieru interpretácie daných ustanovení. V tomto kontexte si dovoľujeme upozorniť predkladateľa, že právna úprava ma byť jasná, vecná a zrozumiteľná. Jednou z nevyhnutných súčastí obsahu princípu právneho štátu je aj požiadavka právnej istoty. Dané ustanovenia sú zároveň v rozpore so zákonom č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov ako aj legislatívnych pravidiel vlády, v zmysle ktorých zákon musí byť terminologicky správny, presný, jednotný a všeobecne zrozumiteľný

3. Zásadná pripomienka – vloženie nového novelizačného bodu

V §2 ods. Základné pojmy v ods. (2) doplniť písm. zl) „hranica zastavaného územia obce (zastavané územie obce) je časť územia obce vymedzená v záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie pre existujúcu a navrhovanú zástavbu budovami, verejnými priestranstvami a inými stavbami, alebo vymedzená funkčným využívaním územia.“ A zároveň odkaz 21a) navrhujeme zmeniť na §139 a) zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku

V nadväznosti na uvedené vypustiť v Zákone odkaz na právny predpis ozn. ako 21a),

Odôvodnenie:

Predmetná úprava vychádza z nových schválených zákonov (stavebný zákon a zákon o územnom plánovaní), v ktorých bolo dôvodne zapracované navrhované znenie z dôvodu, že hranica zastavaného územia jednotlivých obcí SR nebola v katastrálnom operáte aktualizovaná viac ako 30 rokov, čo v praxi spôsobuje nadbytočnú byrokratickú záťaž a nelogické uplatňovanie niektorých ustanovení Zákona

4. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačnému bodu 2. (§ 4 ods.6)

Uvedený novelizačný bod žiadame vypustiť.

Odôvodnenie:

Uvedené ustanovenie je z hľadiska systematiky zákona zaradené do druhej časti zákona „Všeobecná ochrana prírody a krajiny“ do § 4 „Všeobecná ochrana rastlín a živočíchov“, a vzťahuje sa k celému územiu SR a všetkým živočíchom (nielen chráneným druhom), ak pôjde o umiestnenie akejkoľvek stavby alebo konštrukcie v ich prirodzenom areáli. Ustanovenie sa vzťahuje k príprave akýchkoľvek stavieb a konštrukcií, ktoré je možné umiestňovať len na miestach, kde nemôžu ohroziť zabezpečenie priaznivého stavu populácii druhov živočíchov v ich prirodzenom areáli. Pojem priaznivý stav druhov je síce definovaný v § 5 ods. 1 zákona ale stav toho ktorého druhu musí niekto odborne vyhodnotiť na základe pravidelného monitoringu druhu, poznatkov z územia ale aj z biológie druhu. Verejne sú prístupné iba údaje o stave druhov európskeho významu a to jednak v Správe o stave životného prostredia ale aj na [www.stránkach SOP SR alebo EU](http://www.stránkach_SOP_SR_alebo_EU). Údaje o priaznivom stave druhov národného významu nie sú verejnosti známe a údaje o priaznivom stave ostatných druhov živočíchov nikto nesleduje.

Nesúhlasíme s navrhovanou zmenou a navrhujeme ponechať aktuálne účinné znenie. Navrhovaným spôsobom v zásade nebude možné umiestňovať stavby alebo iné konštrukcie v miestach kde bude možné ohroziť priaznivý stav populácii druhov živočíchov. Stavbu alebo iné konštrukcie bude možné uskutočniť len z naliehavých dôvodov vyššieho verejného záujmu. V tejto súvislosti návrh (ako ani aktuálne účinné znenie) zákona nedefinuje a nekvantifikuje čo sa považuje za priaznivý stav populácii a zároveň nedefinuje ani čo sa myslí pod naliehavými dôvodmi vyššieho verejného záujmu. Znenie predmetného ustanovenia najmä v súvislosti so slovným spojením „priaznivý stav populácii“ a „naliehavé dôvody vyššieho verejného záujmu“ považujeme za vágne, neurčité a ponechávajúce širokú mieru interpretácie daného ustanovenia, čo považujeme za neprípustné a pre adresáta právnej normy za mátku. V tomto kontexte si dovoľujeme upozorniť predkladateľa, že právna úprava ma byť jasná, vecná a zrozumiteľná. Jednou z nevyhnutných súčastí obsahu princípu právneho štátu je aj požiadavka právnej istoty. Dané ustanovenie je zároveň v rozpore so zákonom č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov ako aj legislatívnych pravidiel vlády, v zmysle ktorých zákon musí byť terminologicky správny, presný, jednotný a všeobecne zrozumiteľný. Zároveň by sa zmena

vyplývajúca z predmetného novelizačného bodu mala vzťahovať nie len na vodné a líniové stavby ale aj na všetky ostatné stavby a konštrukcie, čo taktiež považujeme za neprípustné, v rozpore s ústavou (najmä v rozpore s právom na podnikanie) a v rozpore so zásadou proporcionality. Máme za to, že právna úprava vyplývajúca z aktuálne platného a účinného znenia predmetného zákona je dostatočná a vyvážená ako pre zhotoviteľov stavieb tak aj pre ochranu priaznivého stavu populácií druhov živočíchov resp. zachovania ich migračných trás. Zároveň si dovoľujeme uviesť, že navrhované ustanovenie je podmienené zmapovaním migračných trás živočíchov, aby sa mohlo predísť nesprávnemu umiestneniu stavieb a nedochádzalo k stavu právnej neistoty. Navrhované ustanovenie síce má v záujme chrániť priaznivý stav populácie živočíchov, nie je však zjavné, ako by sa malo spravodlivo a objektívne uplatňovať.

Migračné trasy nie sú bližšie definované, podľa ekologickej definície je to hocikáky chodník kde chodí zver. Ak má byť uvedené ustanovenie vykonateľné mali by byť migračné trasy vopred definované a známe a potom bude možné umiestňovať stavby mimo nich, ak pôjde o stavby a konštrukcie, ktoré by mohli ohroziť zabezpečenie priaznivého stavu populácií druhov živočíchov v ich prirodzenom areáli. Návrh zákona nedefinuje naliehavý vyšší verejný záujem. Ani kto a ako ho stanovuje. Uvedený pojem sa v zákone nachádza v § 28, kde o tom, či je stavba, ktorá sa má realizovať v územiach sústavy NATURA 2000 vo vyššom verejnom záujme rozhoduje vláda SR a v § 40 ods. 2 zákona kde sú definované podmienky pre udelenie výnimky z chránených druhov.

Návrh zákona nerieši vzťah uvedeného ustanovenia k platným územným plánom a nie je jasné či pri ich príprave bude niekto (orgány alebo organizácie ochrany prírody?) vedieť doložiť migračné trasy druhov živočíchov ako podklad pre ich prípravu. Uvedené ustanovenie vysoko zvyšuje právnu neistotu pre prípravu stavieb, najmä stavieb dopravných infraštruktúr.

5. Zásadná pripomienka k čl. I novelizačnému bodu 3. (§ 4 ods.7)

RÚZ navrhuje

Alternatíva 1

Novelizačný bod 3 navrhujeme vypustiť bez náhrady.

Alternatíva 2

Žiadame vypustiť slovné spojenie „na vlastné náklady“ a na záver žiadame doplniť vetu „Príčinná súvislosť prevádzky stavby alebo inej konštrukcie a ohrozenia priaznivého stavu populácií druhov živočíchov v ich prirodzenom areáli musí byť potvrdená súdoznaleckým posudkom. Náklady na realizáciu opatrení alebo odstránenie migračnej prekážky znáša štát. Vlastník (správca, nájomca) stavby alebo konštrukcie má nárok na primeranú náhradu za odstránenú stavbu a náhradu preukázanej straty, ktorá mu v dôsledku nariadenia odstránenia stavby vznikla. Udelenie súhlasu, povolenie výnimky a závažné stanovisko podľa tohto zákona na realizáciu činnosti, ktoré nariadil orgán ochrany prírody sa nevyžaduje.“

Odôvodnenie.

Nesúhlasíme s navrhovanou zmenou a navrhujeme ponechať aktuálne účinné znenie predmetného zákona. Navrhovanou zmenou sa vystavuje vlastník alebo správca stavby alebo inej konštrukcie v zásade svojvoľnému rozhodnutiu príslušného orgánu štátnej správy, ktorý bude môcť rozhodnúť o odstránení migračnej prekážky bez toho aby v prvom kroku uložil vlastníkovi alebo správcovi možnosť vykonať opatrenie na zabezpečenie migračnej priechodnosti. Predmetný návrh je v navrhovanom znení v rozpore so zásadou proporcionality a zároveň je pre adresáta právnej normy mätúci a nejednoznačný, nakoľko žiadnym spôsobom nedefinuje a nekvantifikuje čo sa považuje za zabezpečenie priaznivého stavu populácií druhov živočíchov v ich prirodzenom areáli. V tomto kontexte si dovoľujeme upozorniť predkladateľa, že právna úprava má byť jasná, vecná a zrozumiteľná. Jednou z nevyhnutných súčastí obsahu princípu právneho štátu je aj požiadavka právnej istoty. Dané ustanovenie je zároveň v rozpore so zákonom č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov ako aj legislatívnych pravidiel vlády, v zmysle ktorých zákon musí byť terminologicky správny, presný, jednotný a všeobecne zrozumiteľný.

V procese povoľovania stavieb a konštrukcií je orgán ochrany prírody dotknutým orgánom štátnej správy. Ak je stavba a konštrukcia zrealizovaná v súlade s platným stavebným povolením a napriek tomu existuje príčinná súvislosť prevádzky stavby alebo inej konštrukcie s ohrozením priaznivého stavu populácií druhov živočíchov je za uvedenú skutočnosť zodpovedný aj orgán ochrany prírody a krajiny, ktorý k stavbe vydáva závažné stanovisko. Všetky

náklady súvisiace s odstránením stavby ako aj iné preukázané straty by mali byť uhradené. Napr. požiadavka na odstránenie stavby MVE neznamená len odstránenie stavby ale aj stratu zisku, ktorý mal prevádzkovateľ MVE. Opätovne nie je jasné, na základe akých poznatkov sa bude hodnotiť priaznivý stav všetkých živočíchov, keď sú prístupné údaje iba o stave ochrany chránených druhov európskeho významu.

6. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

V Čl. I za novelizačný bod 10 žiadame doplniť nový novelizačný bod č. 11, ktorý znie:

„V § 13 ods. 4 znie:

(4) Súhlas podľa odseku 2 písm. e), k) a n) sa nevyžaduje na miestach vyhradených orgánom ochrany prírody spôsobom uvedeným v odseku 3 písm. b). Súhlas podľa odseku 2 písm. g) a l) sa nevyžaduje na miestach vyhradených orgánom ochrany prírody spôsobom uvedeným v odseku 3 písm. b) ak jeho vydanie súvisí s uskutočnením činnosti podľa písm. k).“

Odôvodnenie:

Z doterajšej praxe vyplýva, že pri organizovaní verejných telovýchovných, športových a turistických podujatí ako aj iných verejnosti prístupných spoločenských podujatí na vyhradených miestach je potrebné usmerniť napr. pohyb účastníkov informačnými tabulami, alebo je potrebné umiestniť v území prenosné zariadenie – WC, alebo stánok pre zdravotnú službu, preto navrhujeme aby pri organizovaní týchto podujatí neboli potrebné súhlasy podľa § 13 ods. 2 písm. g) a l) ak potreba ich vydania v súvisí s organizovaním podujatia na vyhradenom mieste.

7. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 11

Znenie § 13 ods. 5 navrhujeme nahradiť nasledovným znením: „Súhlas podľa odseku 2 písm. h) v druhom stupni ochrany sa nevyžaduje na aplikáciu chemických látok a hnojív na ploche menšej ako 2 ha vrátane.“.

Odôvodnenie:

Navrhujeme preformulovať dotknuté ustanovenie v zmysle aktuálne platného a účinného znenia § 13 ods. písm. h) predmetného zákona. Predkladateľ zníženie výmery, na ktorej sa nevyžaduje súhlas na aplikáciu chemických látok a hnojív nepodložil žiadnym odborným posudkom alebo analýzou, že dotknutú výmeru je potrebné znížiť. Výmeru 2 ha už beztak poľnohospodári považujú za prísnu a jej zníženie by malo za následok akurát zvýšenie administratívnych povinností na strane poľnohospodárov bez jej reálneho prínosu pre životné prostredie. V tejto súvislosti si dovoľujeme uviesť, že predmetný návrh je v rozpore s programovým vyhlásením vlády, v zmysle ktorého sa vláda SR zaviazala, že sa zasadí o znížovanie byrokratickej záťaže odbúvaním nepotrebných administratívnych úkonov, bude pokračovať v znižovaní administratívneho zaťaženia a zároveň bude vytvárať priaznivé podmienky pre podnikanie, podnikateľské prostredie s jednoduchými zákonmi a nízkym administratívnym, finančným a regulačným zaťažením. V zmysle dôvodovej správy predkladateľ taktiež uvádza, že navrhovanou zmenou sa má zabezpečiť uplatnenie čl. 6 ods. 2 smernice Rady 92/43/EHS o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín. V zmysle čl. 6 ods. 2 uvedenej smernice sa však uvádza, že členské štáty podniknú primerané kroky, aby sa na osobitne chránených územiach predišlo poškodeniu prirodzených biotopov a biotopov druhov, ako aj rušeniu druhov, pre ktoré boli územia označené za chránené, pokiaľ by takéto rušenie bolo podstatné vo vzťahu k cieľom tejto smernice. Navrhovateľ v tejto súvislosti taktiež žiadnym spôsobom nepreukázal, že aktuálne účinné nastavenie dotknutého ustanovenie poškodzuje resp. ruší prirodzené biotopy. Navrhované znenie v tomto ohľade predstavuje goldplating, ku ktorého predchádzaniu sa vláda taktiež zaviazala.

8. Zásadná pripomienka k čl. I novelizačnému bodu 13.

Žiadame na konci navrhovaného textu § 14 ods.1 písm. c) doplniť slová „s výnimkou stavieb na umiestnenie alebo uskutočnenie ktorých sa vyžaduje povolenie podľa osobitného predpisu x“.

x) Napr. zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku, zákon č. 201/2022 Z.z. o výstavbe,

Odôvodnenie:

Od 1.4.2024 je podľa § 6 ods. 1 c) zákona č. 201/2022 Z.z. o výstavbe Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky špeciálnym stavebným úradom pri stavbách, ktoré sú predmetom zisťovacieho konania alebo predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie, stavbách v režime integrovaného povoľovania a kontroly znečisťovania životného prostredia a pri vodných stavbách, okrem stavieb jadrových zariadení a stavieb súvisiacich s jadrovým zariadením. Návrhom uvedeného ustanovenia sa od 1.8.2023 stane ministerstvo na území s tretím stupňom ochrany,

čo je podľa Správy o stave životného prostredia za rok 2021 5,84 % územia SR (Enviroportál - životné prostredie online (enviroportal.sk)) ďalším orgánom, ktorý bude povoľovať umiestnenie a realizáciu stavby.

Tretí stupeň ochrany nie je vždy v teréne vymedzený, v prípade že ide o ochranné pásma vyhlasované podľa § 17 ods. 7 a 8 zákona ide o 100m alebo 60 m ochranné pásmo smerom von od hranice chráneného územia. Uvedené ochranné pásma neeviduje ani kataster nehnuteľností. V týchto územiach bude aplikácia navrhovaného ustanovenia problematická.

Návrh zákona nedefinuje o aké stavby pôjde. Dá sa predpokladať že o stavby definované v zákone č. 50/1976Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku ale aj v zákone č. 201/2022 Z.z. o výstavbe. Podľa dôvodovej správy k uvedenému novelizačnému bodu, sa uvedený zákaz zavádza z dôvodu ochrany biotopov v národných parkoch a maloplošných chránených územiach. Ochrana biotopov je zabezpečovaná uplatňovaním § 6 zákona a to tým že sa na ich ochranu vyhlasujú chránené územia. Ku každej stavbe vydáva orgán ochrany prírody záväzné stanovisko podľa § 9 zákona. Podľa § 103ods. 5 zákona iný orgán verejnej moci (napr. stavebný úrad), ktorý vedie konanie o veci (umiestnení alebo povolení stavby), ktorou môžu byť dotknuté záujmy ochrany prírody a krajiny, môže o veci rozhodnúť najskôr potom, ako mu bolo doručené uvedené záväzné stanovisko orgánu ochrany prírody. Podľa § 9 ods. 4 zákona je orgán verejnej moci príslušný na konanie (stavebný úrad) záväzným stanoviskom orgánu ochrany prírody viazaný. Zavádzanie inštitútu výnimky pri existencii inštitútu záväzného stanoviska a ustanovení § 103 ods. 5 a § 9 ods. 4 zákona považujeme za nadbytočné. Uvedené konanie prispeje k zvyšovaniu administratívnej záťaže, ako aj k predlžovaniu povoľovacieho konania.

Uplatňovanie ustanovenia v praxi je potrebné vykladať v súvislosti s uplatňovaním § 29 ods. 3 návrhu zákona, podľa ktorého povolenie výnimky na umiestnenie stavby alebo realizáciu stavby v tretom stupni ochrany bude možné, iba ak umiestnenie a realizácia stavby nie je v rozpore so záujmami ochrany územia, alebo z naliehavých dôvodov vyššieho verejného záujmu. Ďalej je potrebné uplatňovanie uvedeného ustanovenia chápať aj v súvislosti s novelizačným bodom 119 podľa ktorého už orgán ochrany prírody nemusí pri vydávaní výnimky na umiestnenie alebo realizáciu stavby ani prihliadať na platnú územnoplánovaciu dokumentáciu alebo výsledok procesu posudzovania podľa zákona č.24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

Predkladateľ návrhu zákona v dôvodovej správe k uvedenému novelizačnému bodu uvádza, že zavedením uvedeného zákazu sa má urýchliť zonácia národných parkov, keďže práve nedostatočné podmienky ochrany stanovené pre územie s stretím stupňom ochrany boli jedným z dôvodov toho, že zonácia národných parkov bola odkladaná na neurčito, aby bola umožnená výstavba v lokalitách s už existujúcou zástavbou resp. aj mimo týchto lokalít. Uvedené tvrdenie je absurdné, keďže príprava zonácie národných parkov bola a je v rukách správ národných parkov a jej schválenie v rukách MŽP SR a vlády. Podľa § 30 od. 1 zákona podkladom pre rozčlenenie územia na zóny je stav biotopov a časti národných parkov s už existujúcou zástavbou sa podľa § 30 ods. 4 písm. d) zákona zaraďujú do z D zóny parku, kde platí druhý stupeň ochrany. Dôvodom odkladania zonácie národných parkov bol a dodnes je nesúhlas vlastníkov pozemkov, vrátane správcov lesného majetku štátu so zaradovaním ich pozemkov do A zóny parku a následná výška finančnej náhrady za obmedzenia bežného obhospodarovania.

Problémom pri aplikácii uvedeného ustanovenia bude práve obdobie od účinnosti návrhu zákona do nadobudnutia právoplatnosti nariadenia vlády, ktorým sa vyhlasujú zóny národného parku, keďže v niektorých národných parkoch sa nachádzajú aj intravilány obcí, prípadne je tam schválenou územnoplánovacou dokumentáciou umožnený rozvoj. Prechodné ustanovenia riešia iba otázku voľného pohybu návštevníkov a otázku realizácie stavieb na ktoré je vydané stavebné povolenie. Čo so stavbami, ktoré nevyžadujú stavebné povolenie ale len ohlásenie stavby a čo so stavbami na ktoré je vydané právoplatné územné rozhodnutie. Otázkou je aj možné umiestňovanie stavieb, ktoré umožňuje platná územnoplánovacia dokumentácia. V prípade, že uvedená pripomienka nebude akceptovaná, žiadame do prechodných ustanovení návrhu zákona uviesť, že zákaz podľa § 14 ods. 1 písm. c) a § 14 ods. 1 písm. m) a n) sa uplatňuje v chránených územiach vyhlásených po nadobudnutí účinnosti tohto zákona.

9. Zásadná pripomienka k čl. I novelizačnému bodu 14

a) V navrhovanom znení § 14 ods. 1 písm. m) žiadame na konci doplniť slová, „ak sa na ich vykonanie nevyžaduje povolenie podľa osobitného predpisu x)“

x) Napr. zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku, zákona č. 201/2022 Z.z. o výstavbe.

Odôvodnenie.

Okrem argumentácie uvedenej v odôvodnení k novelizačnému bodu č. 13. je potrebné uviesť, že väčšina uvedenej činnosti je vykonávaná v súvislosti s realizáciou stavieb, ktorých uskutočnenie je v území s tretím stupňom ochrany regulované záväzným stanoviskom orgánu ochrany prírody. Ak ide o činnosť ktorú povoľuje iný orgán verejnej moci a nie je uvedená v § 9 ods. 1 zákona, tak sa k nej vyjadruje ako dotknutý orgán štátnej správy orgán ochrany prírody podľa § 9 ods. 2 zákona.

Opätovne zdôrazňujeme že v tretom stupni ochrany sa nachádzajú napr. aj cintoríny a uvedený zákaz bude potrebné prelomovať udelením výnimky na vykopanie hrobu, čo musí byť vyšším verejným záujmom alebo v súlade so záujmami ochrany prírody.

10. Zásadná pripomienka k čl. I novelizačnému bodu 14

Navrhovaný § 14 ods. 1 písm. n) žiadame vypustiť.

Odôvodnenie:

Podľa § 2 ods. 2 písm. g) zákona je vodný tok mokrad' a podľa § 6 ods. 5 zákona na zmenu stavu mokrade, najmä jej úpravu, zasypávanie, odvodňovanie, ťažbu trstia, rašeliny, bahna alebo iného materiálu, sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody; to neplatí, ak ide o činnosť vykonávanú správcom vodného toku v súlade s osobitným predpisom 18a) mimo chránených území alebo v súlade s dohodnutými zásadami starostlivosti o vodný tok podľa odseku 6.

Podľa § 6 ods. 6 zákona organizácia ochrany prírody vopred prerokuje a písomne dohodne so správcom vodného toku zásady starostlivosti o vodný tok v chránených územiach a spôsob jej výkonu vrátane možnosti použitia mechanizmov a podmienok ich vstupu do chránených území, a to spravidla na obdobie jedného roka. O dohodnutých zásadách starostlivosti o vodný tok organizácia ochrany prírody bezodkladne informuje miestne príslušný okresný úrad.

Problematika úpravy koryta vodného toku je v zákone riešená v § 6 ods. 5 a 6 zákona. Zavedenie uvedeného zákazu je nadbytočné a vo vzťahu § 6 ods. 6 zmätočné.

11. Zásadná pripomienka k čl. I novelizačnému bodu 17

Ustanovenie navrhnuté v § 14 ods. 3 navrhujeme preformulovať nasledovne:

„(3) Zákazy podľa odseku 1 písm. d) až f) v treťom stupni ochrany a súhlas podľa § 14 ods. 2 písm. b) zákona nie je potrebný na miestach, ktoré okresný úrad v sídle kraja vyhradí návštevným poriadkom chráneného územia a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce, ak potreba vydanie súhlasu podľa § 14 ods. 2 písm. b) súvisí s uskutočňovaním činnosti podľa 14 ods. 1 písm. d) a e).“

Odôvodnenie:

Z doterajšej praxe vyplýva, že pri organizovaní verejných telovýchovných, športových a turistických podujatí ako aj iných verejnosti prístupných spoločenských podujatí na vyhradených miestach, je potrebné usmerniť napr. pohyb účastníkov informačnými tabulami, preto navrhujeme aby pri organizovaní týchto podujatí nebol potrebný súhlas podľa § 14 ods. 2 písm. b) ak potreba jeho vydania v súvisí s organizovaním podujatia na vyhradenom mieste.

12. Zásadná pripomienka k čl. I novelizačnému bodu 24

Čl. I novelizačnému bodu 24.

V navrhovanom § 15 ods. 3 žiadame doplniť nové písmeno d) ktoré znie:

„d) v súvislosti s výskumom, ktorý je vykonávaný na základe požiadavky uplatnenej v záväznom stanovisku orgánu ochrany prírody [§ 9 ods. 1 písm. w)], v konaní podľa osobitného predpisu 56aa) rozsahu, spôsobom a za podmienok uvedených v tomto stanovisku.“

Odôvodnenie:

V súvislosti s vypustením zákazu podľa § 14 ods. 1 písm. c) a jeho presunutím do § 15 a § 16 je potrebné upraviť aj ustanovenie upravujúce možný pohyb mimo turistického a naučeného chodníka v prípadoch ak ide o výskum, ktorý musí uskutočňovať predkladateľ zámeru podľa osobitného predpisu (ktorým je zákon. 24/2006 Z.z. o ochrane prírody

a krajiny) nariadený orgánom ochrany prírody a krajiny. Ide o potvrdenie existujúceho stavu, ktorý bol pri novele opomenutý a jeho úprava s novelou nesúvisí.

13. Zásadná pripomienka k čl. I novelizačného bodu 35

Navrhujeme nasledovné znenie § 19 ods. 5:

„(5) Predmet ochrany, ciele ochrany a opatrenia na ich dosiahnutie, podrobnosti o územnej ochrane národného parku a jeho ochranného pásma a vymedzenie ich hraníc ustanoví vláda nariadením.“

Odôvodnenie:

Doplnenie predmetu ochrany do obsahu nariadenia vlády, ktorým sa vyhlasuje národný park a jeho ochranné pásmo je len zosúladením existujúceho stavu vo vydaných nariadeniach vlády, ktorými sa vyhlasujú národné parky a ich zóny s platným zákonom. Ciele ochrany a opatrenia na ich dosiahnutie sú uvádzané v programoch starostlivosti o národný park, ktoré podľa návrhu zákona už nemá schvaľovať vláda, ale ministerstvo. Podľa § 54 ods. 24 návrhu zákona „dokumentácia ochrany prírody a krajiny (ktorou je aj program starostlivosti o národný park) je podkladom pre činnosť a rozhodovanie orgánov verejnej správy. Plány, programy a projekty podľa osobitných predpisov⁸⁴) a rozhodnutia o povolení činnosti musia byť v súlade s opatreniami podľa dokumentácie ochrany prírody a krajiny schválenej orgánmi ochrany prírody podľa tohto zákona“. Akýkoľvek dokument, schválený na úrovni jedného rezortu, nemôže byť záväzný pre rozhodovaciu činnosť iných orgánov verejnej správy, ani podklad pre spracovávanie plánov, programov alebo projektov podľa osobitných predpisov (napr. územnoplánovacie dokumentácie). Záväznosť programu starostlivosti je možné dosiahnuť, ak sa po schválení vládou vydá všeobecne záväzným právnym predpisom. Vzhľadom k veľkému rozsahu programu starostlivosti o národný park, navrhujeme obdobne ako je to pri územných plánoch vyšších územných celkov, aby ciele ochrany národného parku a opatrenia na ich dosiahnutie boli súčasťou nariadenia vlády, ktorým sa vyhlasuje národný park a jeho zóny. V prípade, že uvedená pripomienka nebude akceptovaná žiadame ponechať existujúci stav – schvaľovanie programov starostlivosti o NP vládou.

14. Zásadná pripomienka k čl. I novelizačného bodu 44

V navrhovanom § 27 ods. 6 žiadame vypustiť slová „Ustanovenia § 50 a 53 sa nepoužijú.“

Odôvodnenie.

Novelou zákona sa zavádza nová kategória chráneného územia „chránené územie európskeho významu“. Za územia európskeho významu sa budú považovať doterajšie navrhované územie európskeho významu uvedené v národných zoznamoch území európskeho významu, ktoré schválila vláda a následne Európska komisia. V rozsahu, ako národný zoznam schválila Európska komisia (môže navrhnúť aj iné územia ako v národnom zozname) tento zoznam schválený EK vyhlási ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom za chránené územie európskeho významu. Pri vyhlasovaní chránených území európskeho významu sa podľa § 27 ods. 6 návrhu zákona nepoužijú ustanovenia § 50 a 53 zákona, ktoré upravujú postup orgánov ochrany prírody pri vyhlasovaní chránených území, t.j. že pri vydávaní všeobecne záväzného právneho predpisu, ktorým sa vyhlasujú chránené územie európskeho významu sa už nebude napr. rokovať s vlastníkom, správcou a nájomcom dotknutého pozemku, obcou a dotknutými orgánmi štátnej správy. Navrhovateľ zákona považuje za postačujúce, že s vlastníkmi (správcami, nájomcami) pozemkov dotknutých zamýšľanou ochranou rokovať pri zaradení lokalít do národného zoznamu. Medzi schválením národného zoznamu vládou a EK a vydaním všeobecne záväzného právneho predpisu existuje ale obdobie, počas ktorého sa mohli zmeniť pomery v území (predaj, zmena nájmu, zmena správy pozemku) a nový správca, nájomca sa o tom, že jeho pozemok je súčasťou územia európskeho významu, nedozvie. Skutočnosť, že orgán ochrany prírody pravdepodobne využije uvedené ustanovenie podľa ktorého nemusí rokovať s vlastníkmi, správcami, nájomcami, dotknutou obcou a dotknutými orgánmi št. správy aj na národné zoznamy území európskeho významu schválenými EK do 31.7.2023, vyplýva z § 104j ods. 13. návrhu zákona. Vzhľadom k uvedenému, žiadame v navrhovanom § 27 ods. 6 vypustiť slová „Ustanovenia § 50 a 53 sa nepoužijú“ aby sa zabezpečilo rokovanie s vlastníkmi, správcami a nájomcami pozemkov ako aj dotknutými orgánmi štátnej správy a obcami.

15. Zásadná pripomienka k čl. I novelizačného bodu 44

V § 27 ods. 4 navrhujeme na konci doplniť vetu v znení: „Ministerstvo alebo ním poverená organizácia ochrany prírody sú povinné z prerokovania podľa prvej vety vyhotoviť záznam a zaslať ho dotknutým vlastníkom, správcou a nájomcom.“

Odôvodnenie:

Záznam z prerokovania by mal byť podkladom pre ministerstvo alebo ním poverenú organizáciu ako aj pre vlastníkov, správcov a nájomcov. V záujme zachovania zásady právnej istoty navrhujeme za každých okolností vyhotoviť a zasielať záznam z prerokovania v písomnej forme. V opačnom prípade možno považovať prerokovanie iba za formálny úkon zo strany ministerstva alebo ním poverenej organizácie bez možnosti reálneho zachytenia námietok zo strany vlastníkov, správcov a nájomcov dotknutých pozemkov.

16. Zásadná pripomienka k čl. I novelizačného bodu 46

Uvedený novelizačný bod žiadame vypustiť.

Odôvodnenie.

Predkladateľom navrhované znenie je neproporcionálne vo vzťahu k sledovanému účelu nakoľko orgán ochrany prírody má súčasne s oznámením o začatí konania vydať predbežné opatrenie, ktorým vykonanie určitej činnosti obmedzí alebo zakáže bez toho aby reálne bolo preukázané, že takouto činnosťou sú záujmy ochrany prírody a krajiny ohrozené alebo poškodené. V nadväznosti na uvedené návrh ustanovenia § 28c zároveň žiadnym spôsobom nedefinuje, čo sa myslí pod týmto potenciálnym ohrozením alebo poškodením záujmov ochrany prírody a krajiny. Takto upravené znenie ustanovenia § 28c považujeme za vágne, neurčité a ponechávajúce širokú mieru interpretácie daného ustanovenia, čo považujeme za nepripustné a pre adresáta právnej normy za máľúce. V tomto kontexte si dovoľujeme upozorniť predkladateľa, že právna úprava ma byť jasná, vecná a zrozumiteľná. Jednou z nevyhnutných súčastí obsahu princípu právneho štátu je aj požiadavka právnej istoty. Dané ustanovenie ja zároveň v rozpore so zákonom č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov ako aj legislatívnych pravidiel vlády, v zmysle ktorých zákon musí byť terminologicky správny, presný, jednotný a všeobecne zrozumiteľný

Podľa dôvodovej správy k uvedenému novelizačnému bodu: „Účelom navrhovanej úpravy je zabezpečiť ochranu chránených území pred činnosťami, ktoré môžu poškodiť predmet ich ochrany vrátane území sústavy Natura 2000. Súčasne sa určuje postup, aby uložené opatrenia boli aplikovateľné čo najskôr a predišlo sa tak vzniku, resp. zväčšeniu rozsahu negatívnych vplyvov. Nová právna úprava vyplýva z potreby zabezpečenia uplatnenia čl. 6 ods. 2 smernice o ochrane biotopov, ako aj častiam rozsudku Súdneho dvora Európskej únie z 22. júna 2022 (C-661/20) týkajúcim sa uplatnenia tohto ustanovenia smernice o ochrane biotopov.“ Dovoľujeme si upozorniť, že v tabuľke zhody k uvedenej smernici, k ustanoveniu článku 6 ods. 2 sa ustanovenie § 28c návrhu zákona nenachádza.

Orgán ochrany prírody je dotknutým orgánom štátnej správy vo všetkých konaniach, ktorými sa povoľuje akákoľvek činnosť v chránenom území. Väčšina činnosti v chránených územiach musí pred ich povolením prejsť procesom posudzovania ich vplyvy na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. V prípade území NATURA 2000 podľa § 28 ods. 7 návrhu zákona „ Akýkoľvek plán,64b) program64b) alebo projekt,64c) ktorý môže pravdepodobne mať samostatne alebo v kombinácii s iným plánom, programom alebo projektom významný vplyv na územie sústavy Natura 2000, možno schváliť, povoliť, odsúhlasiť alebo uskutočniť, len ak bol predmetom primeraného hodnotenia vplyvov na územie sústavy Natura 2000 z hľadiska cieľov jeho ochrany (ďalej len „primerané hodnotenie vplyvov“) a bolo preukázané, že nebude mať nepriaznivý vplyv na integritu tohto územia z hľadiska cieľov jeho ochrany; ustanovenie odseku 13 týmto nie je dotknuté“. V prípade činnosti ktoré sú povolené v súlade so zákonom je minimálny predpoklad ohrozenia záujmov ochrany prírody alebo predmetu ochrany. Vzhľadom k uvedenému, ako aj vzhľadom k možnostiam, ktoré má orgán ochrany prírody v ustanoveniach § 8 zákona považujeme navrhované ustanovenie za nadbytočné a žiadame ho vypustiť.

V prípade, že bude predkladateľ návrhu zákona na navrhovanom ustanovení trvať je potrebné ustanovenie prepracovať, aby bolo zrejmé, aké sú záujmy ochrany prírody v tom ktorom chránenom území, kde sa dá overiť že nejde o momentálny záujem organizácie ochrany prírody alebo mimovládnej organizácie, ktorý je prezentovaný ako záujem štátu na ochrane prírody. Zároveň navrhujeme osobitne riešiť situácie, keď činnosť ktorá môže nepriaznivo ovplyvniť predmet ochrany a ciele ochrany bola povolená (vtedy ide podľa nášho názoru o obmedzenie povolenej činnosti, za ktoré patrí tomu kto ju vykonáva náhrada), alebo keď povolená nebola, alebo ide činnosť, ktorej uskutočňovanie zákon nereguluje. Zároveň v záujme právnej istoty navrhujeme, aby skutočnosť, že nejaká činnosť ktorej vykonávanie chce orgán ochrany prírody obmedziť alebo zakázať bola preukázaná súdnoznaleckým posudkom znalca z príslušného odboru alebo posudkom autorizovanej osoby. Pred realizáciou činnosti v chránených územia musí ten kto ju chce realizovať vynakladať množstvo času a finančných prostriedkov na posudky a dokumentácie, sme toho názoru že podobné posudky by mal zabezpečiť orgán ochrany prírody, keď ide povolenú činnosť obmedziť.

Náklady na vyhotovenie uvedených podkladov by mal znášať orgán ochrany prírody alebo odborná organizácia ochrany prírody.

Taktiež navrhujeme v § 28c ods. 2 navrhujeme slovo: „vydá“ nahradiť slovami: „môže vydať“, znenie za bodkočiarkou navrhujeme nahradiť nasledovným znením: „predbežné opatrenie stráca účinnosť dňom, keď rozhodnutie vo veci nadobudlo právoplatnosť alebo dňom nasledujúcim po dni, v ktorom je orgán ohľadu povinný rozhodnúť o obmedzení alebo zákaze činnosti podľa toto odseku.“ a zároveň navrhujeme doplniť za druhú vetu novú tretiu vetu v znení: „Orgán ochrany prírody je povinný rozhodnúť o obmedzení alebo zákaze činnosti podľa do 30 dní od oznámenia začatia konania podľa odseku 1.“ Taktiež navrhujeme jednoznačne vymedziť čo sa myslí pod slovným ohrozením alebo poškodením záujmov ochrany prírody.

17. Zásadná pripomienka k čl. I novelizačnému bodu 50

Navrhujeme jednoznačne vymedziť slovné spojenie „záujmy ochrany územia“.

Odôvodnenie:

Predmetný zákon žiadnym spôsobom nedefinuje čo možno zaradiť pod slovné spojenie: „záujmy ochrany územia“. Uvedený pojem považujeme za vágny, neurčitý a ponechávajúce širokú mieru interpretácie daného ustanovenia. V tomto kontexte si dovoľujeme upozorniť predkladateľa, že právna úprava ma byť jasná, vecná a zrozumiteľná. Jednou z nevyhnutných súčastí obsahu princípu právneho štátu je aj požiadavka právnej istoty. Dané ustanovenia sú zároveň v rozpore so zákonom č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov ako aj legislatívnych pravidiel vlády, v zmysle ktorých zákon musí byť terminologicky správny, presný, jednotný a všeobecne zrozumiteľný

18. Zásadná pripomienka k čl. I novelizačnému bodu 50

Ustanovenie navrhovaného § 29 ods. 3 navrhujeme preformulovať nasledovne:

„(3) Orgán ochrany prírody môže povoliť výnimku zo zákazu činnosti podľa § 13 ods. 1, § 14 ods. 1, § 15 ods. 1, § 24 ods. 4, 6, 9 a 11 a § 26 ods. 5

- a) ak vykonávanie činnosti nie je v rozpore s dosiahnutím cieľov ochrany prírody, ktoré sú definované v dokumentácii ochrany prírody,
- b) ak vykonávanie činnosti je v súlade s využívaním územia podľa osobitného predpisu,^{115aa)}
- c) ak vykonávanie činnosti je v súlade s rozhodnutím vydaným podľa osobitného predpisu⁶⁴⁾.“

Odôvodnenie.

Záujmy ochrany prírody sú definované cieľmi ochrany prírody, ktoré sú uvedené v dokumentácii ochrany prírody, preto navrhujeme v §29 ods. 3 v tomto duchu preformulovať text písmena a).

Vzhľadom k tomu, že naliehavý vyšší verejný záujem nie je definovaný, nie je ani určené kto ho stanovuje, žiadame text navrhovaného § 29 ods. 3 písm. b) vypustiť.

Zároveň v zaujme právnej istoty navrhujeme doplniť ako dôvod na udelenie výnimky prípady, keď je vykonávanie navrhovanej činnosti v súlade s územnoplánovacou dokumentáciou, alebo ak realizácia činnosti bola odporúčaná v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z.z. Vychádzame pritom zo skutočnosti, že tak v procese prípravy a schvaľovania územnoplánovacej dokumentácie ako aj v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie je orgán ochrany prírody dotknutým orgánom a jeho záväzným stanoviskom je orgán štátnej správy schvaľujúci územnoplánovaciu dokumentáciu ako aj organ posudzovania viazaný (§9 ods. 4 a § 103 ods. 5 a 6 zákona) .

19. Zásadná pripomienka k čl. I novelizačnému bodu 52

Novelizačný bod žiadame vypustiť.

Odôvodnenie.

Navrhujeme ponechať ustanovenie, podľa ktorého by sa novo navrhované striktné podmienky za ktorých je možné udeliť výnimku začali uplatňovať tak ako doposiaľ, iba na chránené územia vyhlásené po nadobudnutí účinnosti tohto zákona. To znamená, na chránené územia, pri vyhlasovaní ktorých budú rešpektované kritéria pre vyhlásenie chránených území (§ 17 ods. 1, § 18 ods. 1, § 19 ods. 1, § 20a ods. 1, § 21ods. 1, § 22 ods. 1, § 23 ods. 1, § 25 ods. 1, § 26 ods. 1) ich zon (§30) a súčasťou chráneného územia nebudú zastavané územia obce, rozvojové plochy

urbanizmu, rekreačné územia a územia výrazne pozmenené ľudskou činnosťou a súčasne s ich vyhlasovaním bude schvaľovaná príslušná dokumentácia ochrany prírody.

20. Zásadná pripomienka k čl. I novelizačného bodu 53

V navrhovanom § 30a ods. 1 za poslednú vetu žiadame doplniť novú vetu, ktorá znie: „Ak sa vyhlasuje národný park a jeho ochranné pásmo alebo zóny národného parku súčasťou zámeru podľa § 50 ods. 2 je aj návrh návštevného poriadku.“

Odôvodnenie:

Návštevný poriadok je neoddeliteľnou súčasťou národného parku a programu starostlivosti o národný park, preto navrhujeme aby jeho návrh bol súčasťou materiálov predkladaných v procese vyhlasovania národného parku a jeho zón.

21. Zásadná pripomienka k čl. I novelizačného bodu 53

V navrhovanom § 30a ods. 3 žiadame preformulovať nasledovne:

(3) Vlastník, správca a nájomca dotknutého pozemku, dotknutá obec, ako aj iné právnické osoby môžu do 30 dní od doručenia návrhu návštevného poriadku alebo jeho verejného oznámenia podľa odseku 2 podať k nemu písomné pripomienky okresnému úradu v sídle kraja. Okresný úrad v sídle kraja v spolupráci s organizáciou ochrany prírody prerokuje všetky písomne doručené pripomienky do 60 dní od ich doručenia. Ak sa pripomienky nepodarí odstrániť dohodou, požiada okresný úrad o riešenie rozporu ministerstvo. Ministerstvo v spolupráci s okresným úradom v sídle kraja zverejní vyhodnotenie pripomienok k návrhu návštevného poriadku spolu s upraveným textom návštevného poriadku na webovom sídle ministerstva do desiatich mesiacov od jeho verejného oznámenia.

Odôvodnenie:

Vzhľadom k tomu, že pripomienky k návrhu návštevného poriadku môžu podať aj iné osoby, navrhujeme, aby sa slovo „osoby“ nahradilo slovom „právnické osoby“ pod ktoré môžeme zaradiť aj mimovládne organizácie. Zároveň navrhujeme do ustanovenia uviesť že pripomienky sa riešia dohodou. Ak nebude možné dosiahnuť dohodu, požiada okresný úrad o riešenie rozporu ministerstvo. Uvedená úprava len premieta do zákona postup ktorý sa doteraz uplatňoval napr. pri príprave návštevného poriadku TANAP u, keď zástupcovia občianskych združení, po neakceptovaní ich pripomienok požiadali o rokovanie ministerstvo.

22. Zásadná pripomienka – vloženie nového novelizačného bodu

V §47 navrhujeme doplniť nový bod): „Súhlas orgánu ochrany prírody na výrub drevín má v konaniach podľa osobitného predpisu povahu záväzného stanoviska podľa §65 Stavebného zákona“, a v súvislosti s uvedeným upraviť a zosúladiť § 103 ods. 5 a 6.

Odôvodnenie:

Dôvodom doplnenia je skutočnosť, aby povolujući orgán vyžadoval od navrhovateľa stavieb súhlas na výrub drevín k stavebnému konaniu, resp. k povoleniu stavby, a nie k už k územnému konaniu. Prax ukazuje, že v prípade ak je vydaný súhlas na výrub pred vydaním územného rozhodnutia, tak býva pravidlom, že pri stavbách povoľovaných v samostatnom územnom a stavebnom konaní sa nestihne zrealizovať v lehote. Resp. do 2 rokov, a teda je potrebné žiadať o predĺženie lehoty rozhodnutím. Navrhujeme tak ako to bolo v minulosti, aby bol súhlas na výrub drevín podkladom pre vydanie rozhodnutia k stavebnému konaniu po platnom územnom rozhodnutí. Orgán ochrany prírody je predsa v územnom konaní dotknutým orgánom a budúce podmienky môže určiť aj v územnom konaní do stanoviska bez vydávania rozhodnutia, a teda dôjde k zvýšeniu efektívnosti a zníženiu počtu konaní, ktoré zaťažujú orgány ochrany prírody a krajiny.

V súčasnosti rozhodnutia vydané podľa zákona musia byť pri všetkých činnostiach o ktorých v konečnom štádiu rozhodujú iné orgány verejnej správy vydané ako prvé (§ 103 ods. 5 a 6). Povoľovacie konanie vedené inými orgánmi verejnej moci, ktoré rozhodnutú v konečnom štádiu trvajú pre svoju náročnosť pomerne dlhé časové obdobie v ktorom rozhodnutia vydané podľa zákona strácajú platnosť.

23. Zásadná pripomienka k čl. I – vloženie nového novelizačného bodu

V Čl. I žiadame za novelizačný bod č. 54 vložiť nový novelizačný bod č. 55, ktorý znie:

„55. V § 50 ods. 2 sa za písmeno c) dopĺňa písmeno d) ktoré znie:

d) návrh návštevného poriadku.“

Odôvodnenie:

Ide o úpravu v nadväznosti na úpravu navrhnutú v novelizačnom bode č. 53 v pripomienke č. 13.

24. Zásadná pripomienka k čl. I novelizačného bodu 57

Navrhujeme nasledovný text novelizačného bodu 57.

„57. V § 50 ods. 4 sa slová „štvrtým stupňom ochrany a piatym stupňom ochrany“ nahrádzajú slovami „ tretím stupňom ochrany, štvrtým stupňom ochrany a piatym stupňom ochrany“ a v tretej vete sa slová „európskej sústavy chránených území“ nahrádzajú slovami „ sústavy Natura 2000“.

Odôvodnenie:

V nadväznosti na nové zakázané činnosti v tretom stupni ochrany a skutočnosti že udelenie výnimky na ich realizáciu bude veľmi obmedzené, ako aj vzhľadom na vymedzenie tretieho stupňa ochrany, kde sú zaradené aj intravilány obcí a ochranné pásma zo zákona (§ 17 ods. 6 a 7), žiadame aby sa aj územia s tretím stupňom ochrany vyhlasovali so súhlasom vlastníka.

25. Zásadná pripomienka k čl. I novelizačného bodu 65

Za navrhnutý text novely § 54 ods. 21 sa na konci vkladá veta. „ Ciele ochrany a opatrenia na ich dosiahnutie uvedené v programe starostlivosti o chránené územie vydá všeobecne záväzným právnym predpisom orgán oprávnený podľa tohto zákona na vyhlásenie chráneného územia.“

Odôvodnenie:

Podľa § 54 ods. 24 návrhu zákona „ dokumentácia ochrany prírody a krajiny (ktorou sú aj programy starostlivosti o chránené územie) je podkladom pre činnosť a rozhodovanie orgánov verejnej správy. Plány, programy a projekty podľa osobitných predpisov⁸⁴⁾ a rozhodnutia o povolení činnosti musia byť v súlade s opatreniami podľa dokumentácie ochrany prírody a krajiny schválenej orgánmi ochrany prírody podľa tohto zákona“. Akýkoľvek dokument, schválený na úrovni jedného rezortu, nemôže byť záväzný pre rozhodovaciu činnosť iných orgánov verejnej správy ani podklad pre spracovávanie plánov, programov alebo projektov podľa osobitných predpisov (napr. územnoplánovacie dokumentácie). Záväznosť programu starostlivosti je možné dosiahnuť, ak sa po schválení príslušným orgánom štátnej správy vydá všeobecne záväzným právnym predpisom. Vzhľadom k veľkému rozsahu programu starostlivosti, navrhujeme obdobne ako je to pri územným plánom vyšších územných celkov alebo obcí, aby ciele ochrany územia a opatrenia na ich dosiahnutie vydal všeobecne záväzným právnym predpisom orgán ochrany prírody oprávnený podľa tohto zákona na vyhlásenie chráneného územia.

26. Zásadná pripomienka k čl. I – vloženie nového novelizačného bodu

V čl. I. sa za novelizačný bod č.67 vkladá nový novelizačný bod 68, ktorý znie.

V § 54 sa za odsek 23 vkladá nový odsek 24, ktorý znie:

„(24) Ak sa pripomienky uplatnené podľa odseku 21 a 22 nepodarí odstrániť dohodou, požiada okresný úrad o riešenie rozporu ministerstvo.“

Odôvodnenie:

Prerokovanie pripomienok k návrhu dokumentácie ochrany prírody sa stáva akousi „ povinnou jazdou“ ktorú absolvuje orgán ochrany prírody bez akejkoľvek snahy hľadať kompromisné riešenie. Výsledkom prerokovaní sú protestné zhromaždenia, sťažnosti atď. Navrhujeme, aby situáciu, kedy sa nepodarí dosiahnuť dohodu riešilo ministerstvo a vytvorila sa tak možnosť akéhosi „druhého kola rokovaní“, kde bude možné hľadať riešenie.

27. Zásadná pripomienka k čl. I novelizačného bodu 71

Znenie novelizačného bodu 71 navrhujeme vypustiť bez náhrady.

Odôvodnenie:

Nesúhlasíme s rozšírením prípadov, kedy je vlastník, správca, nájomca pozemku povinný strpieť vykonanie nevyhnutných opatrení na účel zabezpečenia opatrení podľa schválenej dokumentácie ochrany prírody a krajiny. Opatrenia schválenej dokumentácie ochrany prírody a krajiny môžu predstavovať rôznorodé opatrenia, ktoré je potrebné plniť resp. byť s nimi v súlade najmä zo stany vlastníka, správcu a nájomcu pozemku. Navrhované znenie v

zásade dáva možnosť orgánom ochrany prírody, organizácii ochrany prírody a nimi povereným osobám vykonať nevyhnutné opatrenia na účel zabezpečenia opatrení podľa schválenej dokumentácie ochrany prírody a krajiny bez možnosti predchádzajúcej výzvy pre vlastníka, správcu a nájomcu na vykonanie opatrení podľa schválenej dokumentácie. Navrhované znenie je v predložennom znení v rozpore so zásadou proporcionality. Zároveň ako uvádza predkladateľ v dôvodovej správe, vykonanie nevyhnutných opatrení na účel zabezpečenia opatrení podľa schválenej dokumentácie ochrany prírody a krajiny sa zavádza najmä v súvislosti so starostlivosťou o neobhospodarované pozemky, pričom vlastný materiál nereflektuje túto skutočnosť. Ako alternatívu navrhujeme doplniť, že strpieť vykonanie nevyhnutných opatrení na účel zabezpečenia opatrení podľa schválenej dokumentácie ochrany prírody a krajiny sa týka len neobhospodarovaných pozemkov.

28. Zásadná pripomienka k čl. I novelizačného bodu 73

Znenie odseku 2 navrhujeme nahradiť nasledovným znením: „Finančný príspevok poskytne ministerstvo alebo ním poverená organizácia ochrany prírody na základe písomnej zmluvy vlastníkom, správcovi alebo nájomcovi pozemku, budovy alebo podzemného priestoru na zabezpečenie opatrení starostlivosti o osobitne chránené časti prírody a krajiny.

Odôvodnenie:

Navrhujeme upraviť znenie v zmysle aktuálne platného a účinného znenia § 60 ods. 2, a teda aby ministerstvo alebo ním poverená organizácia ochrany prírody mala povinnosť poskytnúť finančný príspevok. Nevidíme dôvod aby sa povinnosť poskytnutia finančného príspevku zmenila na možnosť a navyše bez jasného zadefinovania jasných kritérií za akých podmienok sa tento príspevok poskytne resp. neposkytne.

29. Zásadná pripomienka k čl. I novelizačného bodu 77

Znenie novelizačného bodu navrhujeme vypustiť.

Odôvodnenie:

Navrhujeme ponechať predmetné ustanovenie v aktuálne platnom a účinnom znení, a teda aby sa finančný príspevok poskytol pred realizáciou dohodnutých opatrení týkajúcich sa starostlivosti o pozemok, budovu alebo podzemný priestor. Predkladateľ žiadnym spôsobom neodôvodnil zrušenie poskytovania príspevku predčasne. Navrhovanou zmenou sa by sa vlastník, nájomca alebo správca dotknutého pozemku dostal do stavu právnej neistoty a teoreticky by sa mohol dostať do finančných ťažkostí nakoľko by realizáciu dohodnutých opatrení týkajúcich sa starostlivosti o pozemok, budovu alebo podzemný priestor musel hradiť z vlastných finančných zdrojov a de facto by nemal žiadnu istotu kedy sa mu predmetný príspevok poskytne.

30. Zásadná pripomienka k čl. I novelizačného bodu 82

Znenie odseku 7 navrhujeme nahradiť nasledovným znením: „Ak má správca majetku štátu vhodný pozemok na zámenu a vlastník pozemku so zámenou pozemkov súhlasí a zámena spĺňa podmienky podľa tohto zákona a osobitných predpisov, správca majetku štátu uzatvorí s vlastníkom pozemku zámennú zmluvu do šiestich mesiacov od predloženia návrhu na zámenu pozemkov.“.

Odôvodnenie:

V znení odseku 7 navrhujeme prvú čiarku nahradiť spojkou „a“ nakoľko predkladateľom navrhované znenie indikuje, že ak má správca majetku štátu vhodný pozemok na zámenu, vlastník pozemku so zámenou pozemkov súhlasí automaticky, čo predpokladáme, že nie je zámerom predkladateľa.

31. Zásadná pripomienka k čl. I novelizačného bodu 84

Navrhujeme vysvetliť prečo z dotknutého ustanovenia bol vyňatý znalecký posudok v rámci stanovenia ceny pozemku a porastu na ňom.

Odôvodnenie:

Nakoľko z návrhu zákona ako ani z dôvodovej správy nevyplýva zámer predkladateľa na vyňatie znaleckého posudku v rámci stanovenia ceny pozemku a porastu na ňom požadujeme od predkladateľa o vysvetlenie prečo pristúpil k vyňatiu znaleckého posudku.

32. Zásadná pripomienka k čl. I novelizačného bodu 94

Navrhujeme vypustiť slová: „len za cenu, ktorá bola uvedená v ponuke“

Odôvodnenie:

Predkladateľ žiadaným spôsobom neodôvodňuje prečo by vlastník pozemku nemohol v prípade nezáujmu zo strany štátu o kúpu pozemku v rámci predkupného práva, predat tento pozemok za inú cenu ako cenu uvedenú v ponuke. Navrhované ustanovenie je rozpore s čl. 20 Ústavy SR ako aj ustanovením § 123 Občianskeho zákonníka a navrhovaný krok považujeme za neprimeraný a neodôvodnený zásah do vlastníckych práv vlastníkov pozemkov. Predkladateľ taktiež neberie do úvahy, že obdobie troch mesiacov je dostatočne dlhá doba na to, aby došlo k zmene trhovej ceny pozemkov a vlastníkov pozemku, by sa v prípade jej zvýšenia už neoplatilo pozemok, ktorý je predmetom predkupného práva, následne predat inej osobe alebo v prípade zníženia trhovej ceny by o pozemok nemusel byť záujem. Odporúčame preto dotknuté ustanovenie zmeniť v duchu aktuálne platného a účinného znenia § 62 ods. 4.

33. Zásadná pripomienka k čl. I – vloženie nového novelizačného bodu

V čl. I sa za novelizačný bod 99 vkladá nový novelizačný bod 100, ktorý znie:

„zc) spracúva odborné stanoviská pre rozhodovacu a inú činnosť orgánov ochrany prírody, s výnimkou odborných stanovísk k dokumentácii uvedenej v § 65a ods. 2 písm. j), ktorú sama vypracovala prostredníctvom autorizovanej osoby, ktorá je s ňou v pracovnoprávnom vzťahu,“

Odôvodnenie:

V snahe predísť konfliktu záujmov sa navrhuje aby Štátna ochrana prírody nemohla spracovávať stanoviská k tým odborným dokumentom, ktoré sama vypracuje.

34. Zásadná pripomienka k čl. I, novelizačný bod 108

Uvedený novelizačný bod žiadame vypustiť.

Odôvodnenie:

Nesúhlasíme s navrhovaným znením nakoľko sa ním neprimerane zhoršuje postavenie kontrolovanej osoby bez adekvátneho odôvodnenia.

Podľa dôvodovej správy, spočíva zeeffectívnenie výkonu štátneho dozoru v tom, že orgán kontroly nie je povinný s protokolom oboznámiť kontrolovanú osobu a kontrolovaná osoba nemá právo vyjadriť sa ku kontrolným zisteniam uvedeným v protokole. Nie je jasné, kedy bude kontrolovaná osoba oboznámená s výsledkom kontroly a kedy bude mať možnosť sa k nim vyjadriť? Vyjadrenie v štádiu konania o udelení pokuty považujeme za neskoré.

35. Zásadná pripomienka k čl. I, novelizačný bod 110

V § 14 navrhujeme na konci doplniť vetu v znení: „Orgán ochrany prírody je povinný záznam podľa prvej vety bezodkladne po jeho vyhotovení zaslať kontrolovanej osobe.“.

Odôvodnenie:

Záznam z vykonaného štátneho dozoru by mal byť podkladom pre orgán ochrany ako aj pre kontrolovanú osobu. V záujme zachovania zásady právnej istoty navrhujeme za každých okolností vyhotoviť a zasielať záznam z vykonaného štátneho dozoru v písomnej forme.

36. Zásadná pripomienka k čl. I, novelizačný bod 111

Znenie novelizačného bodu 111 navrhujeme vypustiť.

Odôvodnenie:

Nesúhlasíme s rozšírením výnimky na v zásade všetky prípady týkajúce sa predbežných opatrení, pri ktorých sa vylučuje použitie zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok). Uvedeným návrhom sa zhorší postavenie povinných osôb, ktoré majú byť adresátmi predbežného opatrenia a odníme sa im akákoľvek možnosť použitia obrany voči predbežným opatreniam.

37. Zásadná pripomienka k čl. I, novelizačný bod 119

V navrhovanom texte novely § 82 ods. 11 žiadame na konci bodku nahradiť čiarkou a vložiť nasledovné slová „využitím územia stanoveným podľa osobitného predpisu(115aa) a rozhodnutím vydaným podľa osobitného predpisu(64).“

Odôvodnenie:

Ide o prinavrátenie povinnosti orgánu ochrany prírody, aby pri rozhodovaní podľa zákona zohľadňoval aj výsledky procesu posudzovania ako aj platnú územnoplánovaciu dokumentáciu. Uvedené ustanovenie s návrhom doplneného textu obsahuje aj platný zákon. Uvedeným ustanovením sa zvyšuje právna istota žiadateľa o vydanie príslušných povolení podľa zákona.

38. Zásadná pripomienka – vloženie nového novelizačného bodu

V § 82 sa dopĺňajú odseky 13 a 14 ktoré znejú:

(13) Už uskutočnenú pretrvávajúcu činnosť na ktorú je potrebná rozhodnutie podľa tohto zákona je možné povoliť až potom ako bolo uhradená pokuta za správny delikt alebo priestupok za protiprávne konanie podľa tohto zákona súvisiace s povoľovanou činnosťou.

(14) Pri vydania súhlasu na vykonanie činnosti podľa ods. 13 a povolení výnimky zo zakázanej činnosti podľa odseku 13 orgán ochrany prírody primerane použije ustanovenia § 29, § 82 ods. 1 až 12.

Odôvodnenie.

V nadväznosti najmä na novelizačný bod č. 13 a 14 navrhujeme aby bola v zákone riešená aj možnosť vydania príslušného povolenia na už uskutočnenú činnosť, ktoré pretrváva. Za vedením nového zákazu umiestniť stavbu alebo uskutočniť terénne úpravy, úpravu vodného toku sa orgán ochrany prírody dostáva na úroveň podobnú „špecializovaného stavebného úradu“, ktorý bude vydávať výnimku zo zákazu umiestniť stavbu alebo upraviť koryto vodného toku, ale postupom podľa zákona. V praxi sa stanú situácie, kedy nebude možné alebo účelné nariadiť odstránenie činnosti a jej dôsledkov, ktorá bola uskutočnená bez príslušného povolenia podľa zákona. Činnosť ostane uskutočnená a protiprávne konanie bude pretrvávať.

39. Zásadná pripomienka k čl. I, novelizačný bod 122

Znenie novelizačného bodu navrhujeme nahradiť nasledovným znením: „V § 87 ods. 2 sa slová „§ 8, § 71 ods. 2 písm. l) a ods. 13 a o zhabaní jedincov chránených druhov podľa § 96“ nahrádzajú slovami „§ 8a § 96“.

Odôvodnenie:

V záujme zachovania zásady právnej istoty a zachovania práva na obranu dotknutých osôb nesúhlasíme aby bol rozklad vylúčený aj v prípadoch rozhodovania v zmysle § 4, § 28c a § 50 ods. 5. V opačnom prípade bude dotknuté subjekty ukrátené na svojich právach a de facto sa im znemožní uplatnenie právnej ochrany pri možných nekvalifikovaných rozhodnutiach.

40. Zásadná pripomienka k čl. I, novelizačný bod 124 a nasledovné

V § 90 ods. 1, 2 a 3 navrhujeme slovo: „uloží“ nahradiť slovami: „môže uložiť“ a zároveň navrhujeme znížiť horné hranice pokút maximálne do 3-násobku výšky pokút stanovených v aktuálne platnom a účinnom znení predmetného zákona.

Odôvodnenie:

Vzhľadom na to, že v zmysle návrhu zákona sa navrhuje výrazne zvýšiť pokuty za porušenie povinností v niektorých prípadoch až 10-násobne (čo považujeme za maximálne neprimerané a ničím neodôvodnené), žiadame § 90 ods. 1, 2 a 3 upraviť tak, aby ukladaná výška pokút bola proporcionálna s mierou previnenia, a teda aby horná hranica výšky pokút bola stanovená maximálne do 3-násobku výšky pokút stanovených v aktuálne platnom a účinnom znení predmetného zákona. Zároveň navrhujeme aby bol zavedený tzv. systém druhej šance, teda aby bola najprv uložená opatrenie na nápravu a až keď nedôjde k náprave, bola by subjektu uložená pokuta. Ide o obdobné riešenie aké uplatňuje MF SR v prípade porušení ustanovení zákona č. 563/2009 o správe daní (daňový poriadok).

41. Zásadná pripomienka – vloženie nového novelizačného bodu

V nadväznosti na novelizačné body §91 žiadame nahradiť poslednú vetu §91 ods. (7) nasledovne: „Ak povinný v určenej lehote tieto opatrenia nevykoná, a zároveň ubehli minimálne 2 mesiace od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o inom správnom delikte, možno mu uložiť ďalšiu pokutu až do výšky dvojnásobku uloženej pokuty, a to aj opakovane.“

Odôvodnenie:

V praxi nastávajú situácie, keď správny orgán vydá rozhodnutie o vykonaní opatrení na nápravu stavu, a účastník konania podá voči rozhodnutiu odvolanie. V takomto prípade často lehota na vykonanie nápravy ubehne ešte pred rozhodnutím nadriadeného orgánu o potvrdení/zrušení prvostupňového rozhodnutia, a teda by došlo k zmeškaniu lehoty na nápravu. Zároveň v prípade komplikovanejších opatrení, pre ktoré sú potrebné mechanizmy, alebo odborné dohliadajúce osoby, nie je vždy možnosť operatívne ich vykonať a je nutná akceptačná lehota na vykonanie opatrení, ktorá nebude daná konkrétnym dátumom, ale začne plynúť od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, v ktorom bolo o opatreniach rozhodnuté.

42. Zásadná pripomienka k čl. I, novelizačný bod 138

Slovo: „piatich“ navrhujeme nahradiť slovom „troch“.

Odôvodnenie:

Lehotu piatich rokov na uloženie sankcie považujeme za príliš dlhú a navrhujeme jej zmenu na tri roky. Ako uvádza predkladateľ v dôvodovej správe navrhovaná zmena dĺžky lehoty vyplýva aj zo znemožnenia uloženia sankcií v prípadoch keď správny orgán nestihne právoplatne rozhodnúť z dôvodu napr. oneskoreného odstúpenia spisu od orgánov činných v trestnom konaní, prerušenia konania alebo iných dôvodov, ktoré svojou činnosťou nemohol ovplyvniť. Z vyššie uvedenými dôvodmi nemôžeme v žiadnom prípade súhlasiť, nakoľko nečinnosťou orgánu nemôže byť predsa postihovaná súkromná osoba. Uvedené skrátenie lehoty preto považujeme za v rozpore so zásadou právneho štátu a so zásadou efektívnosti konania správnych orgánov.

43. Zásadná pripomienka k čl. I, novelizačný bod 139

V § 92 ods. 2, písm. a), b), c) a d) navrhujeme slovo: „uloží“ nahradiť slovami: „môže uložiť“.

Odôvodnenie:

Navrhujeme aby bol zavedený tzv. systém druhej šance, teda aby bola najprv uložené opatrenie na nápravu a až keď nedôjde k náprave, bola by subjektu uložená pokuta. Ide o obdobné riešenie aké uplatňuje MF SR v prípade porušení ustanovení zákona č. 563/2009 o správe daní (daňový poriadok).

44. Zásadná pripomienka k čl. I, novelizačný bod 163

V § 104j ods. 1 sa na konci slová „tohto zákona“ nahrádzajú slovami „doterajších právnych predpisov“.

Odôvodnenie:

V dôsledku skoro dvojročných obmedzení výkonu štátnej správy spôsobených pandemickými opatreniami a prácou z domu je na orgánoch štátnej správy niekoľko sto nevybavených podaní. Všetky tieto podania sa budú musieť posudzovať podľa nového právneho stavu, čo opätovne predĺži lehotu na ich vybavenie. Uvedená zmena je vhodná aj vzhľadom k skutočnosti, že horná hranica pokuty za správny delikt sa v novele zvyšuje 5 až 9 násobne oproti súčasnemu stavu.

45. Zásadná pripomienka k čl. I, novelizačný bod 163

V § 104j ods. 3 sa za slová „na stavby uskutočňované v súlade so stavebným povolením“ nahrádzajú slovami „na stavby a terénne úpravy uskutočňované v súlade s povolením“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 144 znie: „zákona č. 50/1976 Zb.“

Odôvodnenie:

Ide o zosúladienie a precizovanie prechodných ustanovení s novo navrhovaným textom § 14 ods. 1 písm. c) a m) návrhu zákona, keďže navrhované ustanovenie reagovalo len na časť navrhovaného ustanovenia § 14 ods. 1 písm. c).

46. Zásadná pripomienka k čl. I, novelizačný bod 163

V nadväznosti na našu pripomienku žiadame do prechodných ustanovení návrhu zákona uviesť, že zákaz podľa § 14 ods. 1 písm. c) a § 14 ods. 1 písm. m) a n) sa uplatňuje v chránených územiach vyhlásených po nadobudnutí účinnosti tohto zákona, a nevzťahuje sa na stavby v týchto územiach, ktoré boli postavené pred účinnosťou tohto zákona.

Odôvodnenie:

Predmetná úprava je o.i. doplnením pripomienky č. 21 písm. b) a c), z dôvodu, že existujú stavby postavené pred účinnosťou Stavebného zákona, pre ktoré sa nezachovali potrebné dokumenty, neboli dané do evidencie v katastri

nehnuteľností, alebo také, ktoré nikdy neboli zlegalizované a aktuálny aj nový stavebný úrad legalizáciu v rámci dodatočných povolení a prechodných ustanovení nového zákona umožňuje (do určitého času v rámci prechodných ustanovení). V prípade, ak by takáto možnosť nebola, mohlo by dôjsť k situácii, kedy by stavby toho času postavené v 1. stupni ochrany museli byť odstránené.

47. Zásadná pripomienka k čl. II., novelizačný bod 5

V aplikačnej praxi sa ukázalo, že „nárok na úhradu zvýšených nákladov za vykonanie opatrení na zabránenie nadmerného šírenia a premnoženia škodcov, ktoré vznikli z dôvodu zákazu vykonania opatrení na ochranu lesov vyplývajúcich z osobitného zákona,³²⁾ všeobecne záväzného predpisu vydaného na jeho vykonanie alebo z rozhodnutia vydaného na jeho základe v dotknutom území, alebo v jeho blízkosti“, nebol realizovateľný, nakoľko nebola určená inštitúcia, ktorá by zvýšené náklady uhradila. Štátna správa životného prostredia vychádzala zo stanovísk organizácie ochrany prírody a tak nebolo toho, kto by mal v pláne nákladov tieto zvýšené náhrady.

Vypustením prvej vety v zmysle návrhu nie je riešenie problému, ale jeho ešte väčšie zneprehľadnenie. Už totiž nebude obhospodarovateľ ani vedieť, kedy a kde si má projekt predložiť a ako a kde si má úhradu zvýšených nákladov uplatniť.

Navrhujeme, aby sa bod č. 5 návrhu zákona vypustil a naopak, aby sa doplnil o inštitúciu, ktorá zvýšené náklady na vykonanie opatrení na zabránenie nadmerného šírenia a premnoženia škodcov uhradí na základe rozhodnutia. Keďže rozhodnutia vydáva štátna správa, úhradu by mala hradiť zo štátneho rozpočtu. Výška tejto náhrady sa dá zistiť z predchádzajúcich rokov, kedy sa postupovalo podávaním projektov na organizáciu ochrany prírody, sumu vyčíslil a zakomponovať do doložky vplyvov – vplyv na štátny rozpočet – negatívny, s uvedenou sumou predpokladaných náhrad za rok.

48. Zásadná pripomienka k čl. II., novelizačný bod 6

RÚZ navrhuje uvedený bod vypustiť.

Odôvodnenie:

Nakoľko zásadne rozdielne názory na ochranu lesa medzi poznatkami lesníckeho výskumu a praxe, a organizáciami ochrany prírody, takýmto jednoduchým odkazom bude zas dochádzať k neschvaľovaniu programov starostlivosti o les a ďalšiemu rozvratu lesníckych postupov pri manažovaní lesa. Pokiaľ nebudú odstránené tieto zásadné rozpory, zákon o lesoch a zákon o ochrane prírody a krajiny bude pre obhospodarovateľa nerealizovateľný a teda dochádza k právnej neistote pri aplikácii oboch zákonov naraz. Obhospodarovateľ môže byť sankcionovaný buď zo strany štátnej správy na úseku lesného hospodárstva za nedodržiavanie ustanovení zákona o lesoch, alebo štátnou správou životného prostredia za nedodržiavanie zákona o ochrane prírody a krajiny.

V čl. I tohto návrhu zákona dochádza k úprave zákona o ochrane prírody a krajiny v 165 ustanoveniach, čím sa samotný zákon o ochrane prírody stáva pre obhospodarovateľov lesa nerealizovateľný, resp. realizovateľný s dopadmi, ktoré nie sú vôbec uvedené v doložke vplyvov.

V doložke vplyvov je uvedené, že zmeny majú pozitívny dopad sociálny vplyv. Uvedené je v príkrom rozpore s aplikačnou praxou, kedy dôjde k ďalšiemu rozsiahlemu obmedzeniu obhospodarovania lesov, najmä v jarnom a letnom období, kedy je výkon lesníckych činností najvyšší. Útlm prác bude mať za následok odchod množstva pracovníkov v lesníckych činnostiach do iných sektorov a totálne znefunkčnenie lesného hospodárstva na Slovensku. Mať prácu len cez zimnú sezónu sa totiž nedá zlúčiť so životom bežných ľudí na vidieku. Tak isto sezónne zabezpečenie dodávok dreva pre drevospracujúci priemysel bude mať negatívne dopady na zamestnanosť v odvetví. Pritom ide o spracovanie trvalo obnoviteľnej, nenahraditeľnej suroviny, ktorá priaznivo pôsobí na sekvestráciu uhlíka. Bez vyriešenia zásadných pripomienok k čl. I návrhu tohto zákona nie je možné takýto bod v zákone o lesoch ponechať.

49. Zásadná pripomienka k čl. II., novelizačný bod 7

RÚZ navrhuje uvedený bod vypustiť.

Odôvodnenie:

Tak isto ako v predchádzajúcom bode, je zásadný názorový rozdiel na znenie ustanovenia zákona o ochrane prírody a krajiny „zachovať a ak je to potrebné, obnoviť priaznivý stav týchto biotopov a druhov v ich prirodzenom areáli“ – viď novelizačný bod čl. I tohto zákona, bod č. 44. Pokiaľ nebudú odstránené tieto zásadné rozpory, zákon o lesoch a

zákon o ochrane prírody a krajiny bude pre obhospodarovateľa nerealizovateľný a teda dochádza k právnej neistote pri aplikácii oboch zákonov naraz. Obhospodarovateľ môže byť sankcionovaný buď zo strany štátnej správy na úseku lesného hospodárstva za nedodržiavanie ustanovení zákona o lesoch, alebo štátnou správou životného prostredia za nedodržiavanie zákona o ochrane prírody a krajiny.

V aplikačnej praxi nie je možné, aby na právoplatné rozhodnutie orgánu štátnej správy niekto do 30 dní doručil záväzné stanovisko, ktoré môže byť v rozpore s už právoplatným rozhodnutím.

Uvedené je v príkrom rozpore s aplikačnou praxou, kedy dôjde k ďalšiemu rozsiahlemu obmedzeniu obhospodarovania lesov, najmä v jarnom a letnom období, kedy je výkon lesníckych činností najvyšší. Útlm prác bude mať za následok odchod množstva pracovníkov v lesníckych činnostiach do iných sektorov a totálne znefunkčnenie lesného hospodárstva na Slovensku. Mať prácu len cez zimnú sezónu sa totiž nedá zlúčiť so životom bežných ľudí na vidieku. Tak isto sezónne zabezpečenie dodávok dreva pre drevospracujúci priemysel bude mať negatívne dopady na zamestnanosť v odvetví. Pritom ide o spracovanie trvalo obnoviteľnej, nenahraditeľnej suroviny, ktorá priaznivo pôsobí na sekvestráciu uhlíka

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2023/67>